

lýzy v tomto príspevku, ukázkou formulačne nevydareného zákona. Až rozsudok NS SR č. 1Sžr/147/2013 z 23. 9. 2014 [4], ktorý sa opiera o. i. aj o cieľ zákona a vôľu zákonodarcu, napravil tento stav a priniesol vytúžené upokojenie účastníkom reštitučných konaní.

Aj analyzovaný prípad potvrdil, že zvýšené úsilie v etape prípravy všeobecne záväzných právnych predpisov zvyšuje pravdepodobnosť, že parlamentom prijatá výsledná podoba týchto predpisov bude predstavovať múdre a predvídavo dlhodobo platné právne predpisy. Takéto právne predpisy budú minimalizovať prípadné budúce nedorozumenia, nejasnosti a konflikty vyžadujúce potrebu dodatočného vysvetľovania nejednoznačnej textácie.

- [2] Zákon č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam.
- [3] Zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).
- [4] Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1Sžr/147/2013 z 23. 9. 2014 v právnej veci žalobcu (štátny podnik) proti žalovanému (správny orgán, Okresný úrad K., pôvodne Správa katastra K.) za účasti cirkvi (oprávnená osoba v reštitučnej kauze) o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1945/11 zo 7. 7. 2011 o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v N. č. k. 11S/142/2011-155 z 2. 7. 2013.
- [5] Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

LITERATÚRA:

- [1] HORŇANSKÝ, I.–JAVORČEK, M.: Reštitúcie majetku cirkví a náboženských spoločností a zápis do katastra nehnuteľností. Geodetický a kartografický obzor 60(102), 2014, č. 2, s. 25-30.

Do redakcie došlo: 20. 11. 2014

Lektoroval:
JUDr. Marián Fečík,
Generálna prokuratúra SR

Stav pozemkových úprav v České republice a Slovenské republice aneb „Když dva dělají totéž, není to vždy totéž“

Ing. Kateřina Jusková,
katedra geomatiky, FSv, ČVUT v Praze,
doc. Ing. Zlatica Muchová, PhD.,
Katedra krajinného plánovania
a pozemkových úprav, FZKI, SPU v Nitre,
Ing. Michal Pochop,
Oddělení Pozemkové úpravy
a využití krajiny, VÚMOP, v. v. i.

Abstrakt

Velká rozdrobenost pozemkového vlastnictví v České republice (ČR) a Slovenské republice (SR) se projevuje na jedné straně v množství spoluvlastnických podílů jednoho pozemku a na druhé straně jejich velkým prostorovým rozptylem. Zejména v SR je rozdrobenost tak velká, že znemožňuje samostatně užívat pozemky, které mají nevhodný tvar a malou výměru. Například průměrný počet spoluvlastníků na jednu parcelu je v ČR 1,59 a v SR 11,11. Řešením situace v obou zemích jsou pozemkové úpravy.

Condition of Land Consolidation in the Czech Republic and Slovak Republic resp. „Duo cum faciunt idem, non est idem“

Abstract

High fragmentation of land ownership in the Czech Republic and Slovak Republic is reflected on the one hand in the amount of co-owners of a single property and on the other hand in the spatial distribution of these co-owned properties. Fragmentation in Slovakia is so high that the land cannot be used separately; the shapes and sizes of the plots are also inconvenient for practical usage. For example, the average number of co-owners per plot in the Czech Republic is 1.59 and in Slovak Republic 11.11. In both countries, the situations are addressed through land consolidation.

Keywords: history, fragmentation, development of rural landscape, implementation of common facilities, comparison

1. Úvod

Pozemkové úpravy (PÚ) predstavujú účinný nástroj, ktorým sa zlepšujú podmienky pro racionálnu hospodárení vlastníku pôdy. Vytvárajú sa nové scelené vlastnícké pozemky, k nimž sa vyjasňujú vlastnícká práva a s nimi súvisiace vecné bremena. Zajišťujú sa podmienky pro zlepšenie životného prostredia, ochranu pôdy, vody a vodného hospodár-

stvi, zvýšení ekologické stability krajiny, a tím se zlepšuje kvalita života na venkově. PÚ jsou nástrojem trvale udržitelného rozvoje venkovského prostoru. Na podkladě výsledků PÚ dojde také k obnově katastrálního operátu a vznikne digitální katastrální mapa s vazbou na skutečný stav v terénu.

Proces PÚ v Slovenské republice (SR) i v České republice (ČR) vychází z platné legislativy a metodických postupů.

V článku je porovnání statistických hodnot vyjadřujících fragmentaci vlastnictví a odkaz na počátek zjištěných rozdílů v historickém vývoji. Dále byly shromážděny statistické hodnoty zahájených PÚ (po uzavření smlouvy s dodavatelem) a hodnoty průběžného dokončování PÚ (projekty zapsané do katastru nemovitostí – KN – v SR a po nabytí právní moci II. rozhodnutí pobočky krajského pozemkového úřadu v ČR) od roku 1991 až do roku 2013. Je porovnávána a vyhodnocena úspěšnost v provádění PÚ v obou zemích. Otázkou je, jaký vliv má historický vývoj sousedních zemí, které prošly podobným historickým vývojem, na reálnou úspěšnost provádění PÚ. Porovnání a studie prezentované v článku jsou součástí komparace českých a slovenských PÚ, kterou se zabývá česká spoluautorka tohoto článku v rámci svého doktorského studia.

Pro vyhodnocení vlastnické fragmentace byla získána statistická data o vlastnictví půdy z obou zemí od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK) a od Úřadu geodézie, kartografie a katastra (ÚGKK) SR. Hodnoty pro vyhodnocení zahajovaných a ukončených PÚ v obou státech byly získány od Státního pozemkového úřadu (SPÚ) ČR a od Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

2. Rozdrobenost vlastnictví v ČR a SR

Mezník ve společné historii SR a ČR nastal v polovině devatenáctého století. Císařským patentem v roce 1848 bylo zrušeno poddanství, právní rovností byl vyhlášen konec soustavy stavovských práv. V roce 1853 byl vydán tzv. „Urbářský patent“, kterým se úplně zrušil tehdejší urbářský poměr vůči vrchnosti. Bývalí poddaní se tak stali na základě práva vlastníky jimi obhospodařovaných pozemků [1].

Od roku 1848 docházelo k častému dělení pozemků zejména děděním. Důsledkem rozdílného vlastnického práva v Rakousku (zpravidla dědil nejstarší syn) a Uhersku (zpravidla dědili všichni sourozenci rovným dílem) vznikala rozdílná fragmentace pozemkového vlastnictví v obou zemích (viz tab. 1). Nemalý podíl na dělení měla i výstavba technických děl – železnic, cest, regulace vodních toků apod. [2]. Děděním a dělením vznikaly pozemky se stále

Tab. 1 Porovnání stavu vlastnictví v SR a v ČR v roce 2012 [3], [4].

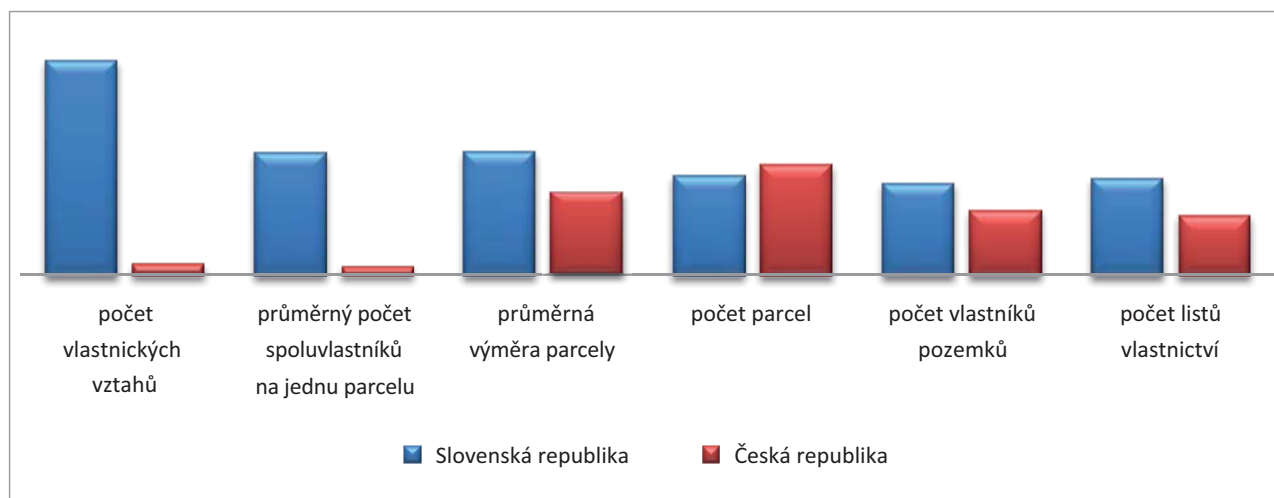
Objekt porovnání	SR	ČR
počet vlastnických vztahů	97,95 mil.	10,15 mil.
průměrný počet spoluvlastníků na jednu parcelu	11,11	1,59
průměrná výměra parcely	0,56 ha	0,34 ha
počet parcel	8,82 mil.	22,95 mil.
počet vlastníků pozemků	4,18 mil.	6,69 mil.
počet obyvatel 2015 [5], [6]	5,41 mil.	10,52 mil.
počet listů vlastnictví	4,40 mil.	6,09 mil.
počet katastrálních území	3 559	13 026
rozloha země	49 036 km ²	78 867 km ²

užším a protáhlejším tvarem. Rozdrobenost pozemkového vlastnictví v SR je výrazně vyšší než v ČR (viz tab. 1). Uplatňování rakouského práva zmírnilo extrémní znaky fragmentace.

Z tab. 1 a obr. 1 vyplývá, že data z území obou republik jsou srovnatelná, až na dva údaje, kterými jsou počet vlastnických vztahů a průměrný počet spoluvlastníků na jednu parcelu. Graf velmi názorně ilustruje rozdílnost v pojetí Rakouského a Uherského dědického práva. Pro SR to značí obrovskou rozdrobenost pozemkového vlastnictví, která narůstá geometrickou řadou až do současnosti.

Změna politického režimu a nástup kolektivizace v padesátých letech 20. století dal PÚ jak v ČR tak SR úplně odlišný rozměr – co nejrychleji zavést tzv. velkovýrobní zemědělství. Novou organizací území formou hospodářsko-technických úprav pozemků se rozoraly meze, odstranily nepoužívané přechody a cesty mezi poli a vytvořily se podmínky pro velkovýrobní hospodaření s půdou [2].

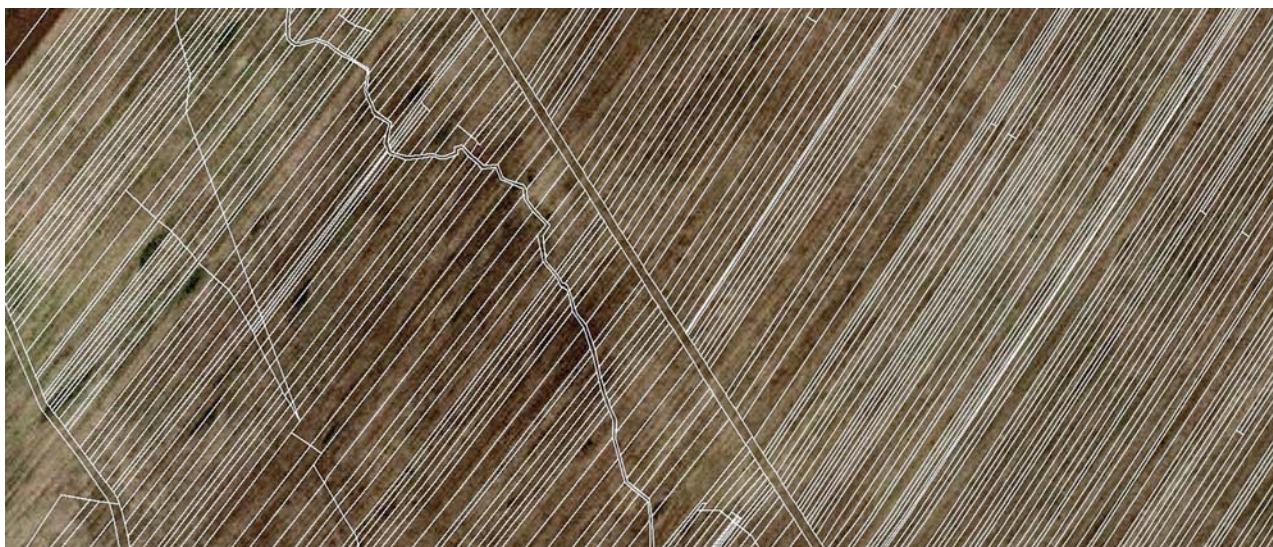
Obr. 2 a 3 představuje současný stav map KN, zatímco ve skutečnosti i v krajině převládá stále velkoplošné země-

Obr. 1 Porovnání základních statistických údajů pozemkového vlastnictví vztahených k průměrné výměře katastrálního území (pro SR 1 377 ha, pro ČR 604 ha)

Obr. 2 Ukázka soutisku vlastnické mapy a ortofotomapy ČR v měřítku 1 : 5 000 [7]

Obr. 3 Ukázka soutisku vlastnické mapy a ortofotomapy v SR v měřítku 1 : 5 000 [8]

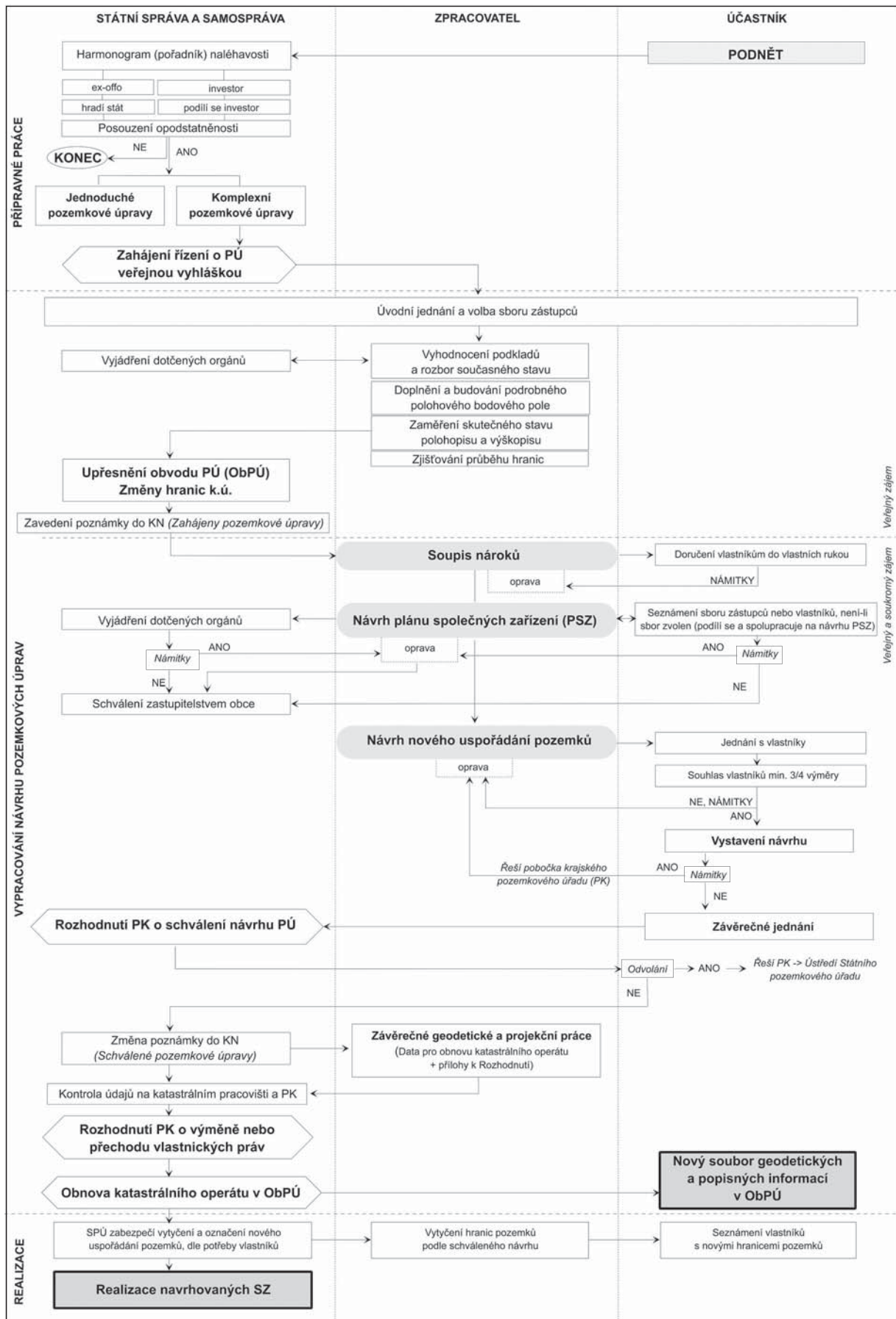
dělství z období socialistického hospodaření (viz podkladová vrstva ortofotomapy). V obou zemích převažuje velký nesoulad evidovaného vlastnictví a druhů pozemků v KN se skutečným užíváním. Jednotlivé vlastnické parcely jsou v současné době často nepřístupné, mají nevhodné tvary a velikost pro racionální hospodaření a moderní techniku, zvyšuje se vodní a větrná eroze, snižuje se ekologická stabilita krajiny a biodiverzita, zvyšuje se narušení krajinného rázu apod. Parcely nevhodné svým tvarem a dostupností pro hospodaření podporují proces pronajímání krajiny (parcel) a prohlubování nezájmu vlastníků o krajinu (a parcely). Tento ekologicky špatný stav má přímý vztah hlavně k velikosti užívacích ploch (k velikosti pronajímané zemědělské krajiny).

Z **tab. 1** lze odvodit, že v průměru o 65 % větší parcely v SR jsou asi desetkrát více zatíženy počtem vlastnických vztahů. Jedna parcela v SR je zatížena v průměru sedmkrát větším počtem spoluvlastníků. Na listech vlastnictví se v SR

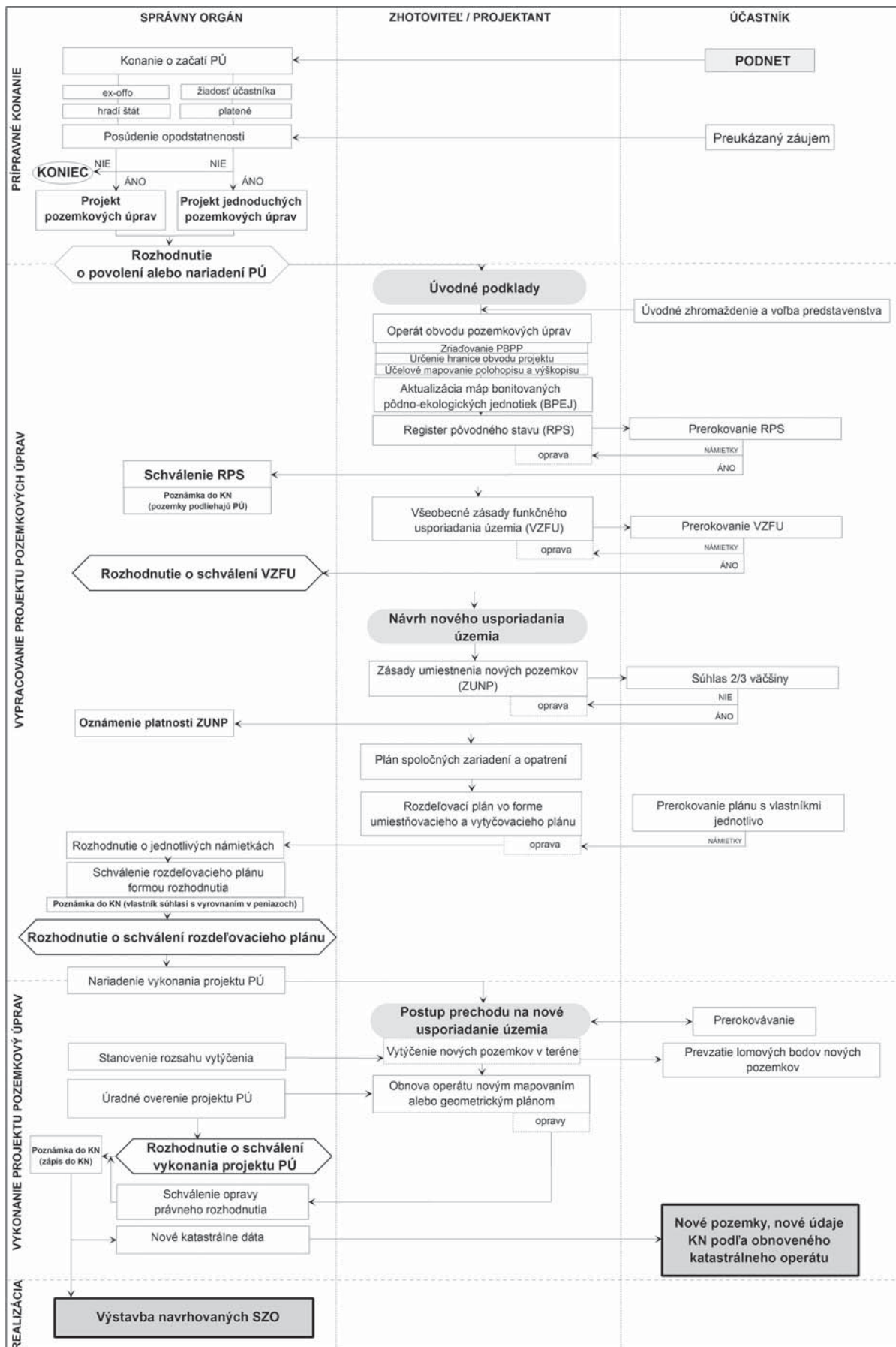
obvykle vyskytuje extrémně vysoký počet spoluvlastníků, což má za následek vysoký počet vlastnických vztahů.

Po roce 1991 začaly pokusy o odstranění historických deformací ve struktuře pozemkového vlastnictví. Začala etapa nově pojatých PÚ opět na základě vlastnictví pozemků [2]. Slovenská a česká škola PÚ vychází z podobných zákonů. V SR platí v současné době zákon [9], v ČR zákon [10]. Terminologie v SR nepoužívá pojem „komplexní“, hovoří pouze o pozemkových úpravách. Přičemž jejich obsahem je komplexně pojaté funkční uspořádání krajiny, tak jako je to definované v komplexních PÚ pro ČR. V ČR platí dále prováděcí vyhláška [11], v SR taková vyhláška zatím neexistuje. V ČR jde již o druhou řadu zákona a vyhlášky od roku 1991.

Pro objasnění metodik návrhu PÚ byly sestaveny za obě republiky schematické diagramy procesu PÚ, **obr. 4 a 5**. Představují průběh jednotlivých kroků návrhu v časovém sledu respektující příslušné zákony obou republik.

Obr. 4 Průběh procesu komplexních pozemkových úprav v ČR

Obr. 5 Průběh procesu pozemkových úprav v SR

3. Stav pozemkových úprav

3.1 Metodické postupy

Pokud chceme zohlednit určité kompenzace z hlediska rozdílné velikosti území obou republik, lze použít dva postupy se shodným výsledkem:

1. Odvodíme váhový koeficient pro SR na základě poměru výměr ČR a SR (78 867/49 036 km²). Vypočítaným koeficientem (1,61) násobíme počty projektů v SR. V **tab. 2, 3, 5 a 6** v řádku SR_{koef} jsou uvedeny hodnoty, které jsou opraveny o koeficient (váhu) vztaženou k výměře obou republik, zaokrouhlené na celou hodnotu.
2. Vypočítáme výměru průměrného katastrálního území (dále k. ú.) v ČR a v SR jako poměr výměry republiky k počtu k. ú. Pro SR je výměra průměrného k. ú. 1 377 ha a pro ČR 604 ha. Na **obr. 6, 7, 8 a 9** pak vystupuje na ose Y suma výměr průměrných k. ú. v hektarech, ke kterým jsou vztaženy hodnoty ukončených nebo zahajovaných PÚ v konkrétním roce. Tato úprava výpočtu zohlední skutečnost, že v SR je průměrná výměra k. ú. více než dvakrát větší než v ČR. Dva zadané projekty PÚ v ČR odpovídají rozlohou přibližně jednomu projektu v SR.

Pro ilustraci zhodnocení řešení PÚ v obou zemích postačí použité postupy, protože i při použití konkrétních výměr by do získání exaktních výsledků vstoupilo množství dalších působících proměnných jako např. počet parcel, počet vlastnických vztahů, specifické vymezení obvodu PÚ a další.

3.2 Komplexní pozemkové úpravy

Statistické shrnutí ukončených komplexních PÚ a hodnoty jejich zahajování v období 1991–2013 se nachází v **tab. 2 a 3** a na **obr. 6 a 7**. Celkový stav ukončených a zahajovaných komplexních PÚ v ČR a SR je shrnut v **tab. 4**.

Z **obr. 6 a tab. 2** je znatelný v SR postupný plynulý nárůst zápisu projektů do KN. To je následek zadávání projektů v úvodních letech zejména z prostředků programu SAPARD do roku 2008. Při délce trvání projektů 6 až 7 let se tento nárůst v příslušném roce při zápisech do KN také zobrazuje. Dlouhá stagnace projektování PÚ do roku 2007 byla způsobena těžkostmi v začátcích řešení projektů (vysoká rozdrobenost vlastnictví znázorněná v **tab. 1** a na **obr. 1**), a také postupnou tvorbou metodických postupů zpracování projektů PÚ.

Za ČR je vidět postupný a plynulý zápis projektů bez přerušení a v mnohem větším množství přibližně od roku 1998. Je to způsobeno prioritně finančním zajištěním činností spojených s PÚ a navazující tvorbou metodických pokynů. První „Prozatímní metodický návod pro komplexní pozemkové úpravy“ byl vydán již v roce 1995.

V **tab. 3** je uvedena podobná statistika vztažená k datům zahajovaných PÚ. Údaje pro SR jsou opět přepočítané koeficientem výměry.

Z **tab. 3 a obr. 7** je zřejmé, že hodnoty zadávání komplexních PÚ v ČR nedosahují tak markantních rozdílů v jednotlivých letech. Projekty byly zadávány vcelku stabilně s navyšující se tendencí. Výjimku tvoří rok 2013, kdy s nově vzniklým SPÚ došlo k poklesu v zadávání. Nyní se směřuje k podobnému trendu jako v předcházejícím období. Projekty PÚ v SR byly zpracovatelům prostřednictvím veřejných soutěží zadávány značně nerovnoměrně.

Důvody vidíme hlavně v:

- cyklech programovacích období z hlediska čerpaní fondů EU,
- politické prioritě projektování PÚ,
- deformovaném podnikatelském prostředí – obrovská převaha nabídky nad poptávkou,
- deformacích cen a obstrukcích v procesu vyhodnocení veřejných soutěží apod.

Na **obr. 7** a v **tab. 3** se v SR v úvodních letech odrazil zejména rok 1992, kdy se zadávaly projekty s nadějí úspěšného ukončení na podkladu nového zákona o PÚ. Zadávaly se zhruba dva projekty na každý okres. V roce 1993 byla na základě „Konceptce uspořádání pozemkového vlastnictví“ většina projektů ukončena jako rozpracovaná v etapě „register původního stavu“ (RPS). Z důvodu obrovské rozdrobenosti vlastnictví (viz **tab. 1 a obr. 1**) a nedokončení etapy RPS nebyla v SR v období 1991–1995 ani uzavřena metodika tvorby RPS. Na základě zákona [15] se začal zpracovávat „register obnovenej evidencie pozemkov“ (ROEP). ROEP zpřehlednil evidenci vlastnických vztahů. Všechny pozemky byly evidované na listech vlastnictví registru C a nebo E.

Z původních 52 projektů v SR se pokračovalo pouze ve 12, které byly dokončeny a zapsány do KN se značným časovým zpožděním. V letech 1996–2003 byly projekty zadávány komplexněji zejména v ekologicky narušených oblastech, především ve Vysokých Tatrách a v Žiarskej kotline [13]. Od roku 2002 (na základě předvstupní pomoci EU z programu SAPARD, následně ze Sektorového operačního programu a Plánu rozvoje venkova) začalo plynulé zadávání projektů, které v období let 2002–2006 dosahovalo, někdy i překračovalo, hodnoty projektů v ČR. Údaje jsou přepočítány pomocí váhových koeficientů vzhledem na výměru obou republik.

Bohužel jsou také roky, kdy nebyly v SR zahájeny žádné projekty. Zvláště špatné období, i navzdory celkem dobře rozbehnuté metodice, nastalo od roku 2010. Toto náročné období je následkem odsunutí PÚ do pozadí vlivem nesprávných politických rozhodnutí o jejich důležitosti, nastaly problémy s transparentností a účelností realizací navrhovaných opatření, rušila se vyhlášená veřejná zadávání apod. Neutěšená situace motivovala část odborné veřejnosti přibližně od roku 2010 k aktivitám v oblasti zjednodušení a zlevnění a urychlení celého procesu. Zpracoval se náčrt nových technologických postupů a návrh ceníku. Avšak ani tyto aktivity nepřinesly oživení v oblasti projektování PÚ.

V ČR můžeme pozorovat vysoký počet zadávaných a ukončovaných jednoduchých PÚ z porovnání **obr. 8 a 9** již od roku 1991. Tento trend se ke konci pozorovacího období (zhruba od roku 2010) začíná měnit, průběžně narůstá zadávání komplexních PÚ. Jednoduché PÚ řeší v ČR upřesnění a rekonstrukci přidělu půdy, další konkrétní potřeby území (zpřístupnění pozemků, protierozní nebo protipovodňovou ochranu), většinou na části k. ú. Značné zkušenosti s množstvím návrhů jednoduchých PÚ ukazují, že česká venkovská krajina potřebuje zejména komplexní řešení. Na jednoduché PÚ je totiž většinou potřeba navázat komplexními PÚ. Proto také postupem let stoupá zadávání projektů a ukončování komplexních PÚ (viz **obr. 6 a 7**). Zákon [8] je celý postaven na formě komplexních PÚ a umožňuje zjednodušení procesu prostřednictvím jednoduchých PÚ (např. upuštěním od zpracování plánu společných zařízení).

Lze konstatovat, že v ČR se daří stabilně udržovat nastoupený trend od roku 1991 (viz **obr. 6 a 7**), který není

Tab. 2 Počet ukončených projektů komplexních pozemkových úprav v období let 1991–2013 v SR a ČR [12], [13], [14]. V řádku SR_{koef} jsou hodnoty prepočítané váhovým koeficientem.

Přehled dokončování komplexních PÚ zapsaných do KN												
Stát \ Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
SR	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	2	3
SR_{koef}	0	0	0	0	0	0	2	0	5	2	3	5
ČR	0	0	0	0	3	1	8	14	39	64	58	94

Stát \ Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
SR	0	2	3	2	8	25	23	35	48	55	50	261
SR_{koef}	0	3	5	3	13	40	37	56	77	88	80	420
ČR	11	96	91	86	127	121	121	152	154	153	179	1 672

Tab. 3 Hodnoty zahajovaných projektů komplexních PÚ v období 1991–2013 v SR a ČR. V řádku SR_{koef} jsou hodnoty prepočítané váhovým koeficientem [12], [13], [14].

Přehled zahajování komplexních PÚ												
Stát \ Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
SR	0	13	6	0	0	20	0	8	0	1	4	51
SR_{koef}	0	21	10	0	0	32	0	13	0	2	6	82
ČR	4	20	29	81	81	85	55	96	66	56	76	60

Stát \ Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
SR	63	46	79	44	7	1	80	2	0	0	1	426
SR_{koef}	101	74	127	71	11	2	129	3	0	0	2	685
ČR	120	163	73	175	166	217	225	164	134	226	72	2 444

Tab. 4 Porovnání stavu úspěšnosti v řešení komplexních PÚ v SR a ČR (stav k 31. 12. 2013) [12], [13], [14].

SR – stav PÚ			ČR – stav komplexních PÚ		
ukončené	zahájené	% úspěšnosti v řešení projektů z území SR	ukončené	zahájené	% úspěšnosti v řešení projektů z území ČR
261	165	12	1 672	772	19
426			2 444		

Tab. 5 Hodnoty ukončených jednoduchých PÚ v období 1991–2013 v SR a ČR [12], [13], [14]. V řádku SR_{koef} jsou hodnoty, které byly prepočítané váhovým koeficientem.

Přehled dokončování jednoduchých PÚ												
Stát \ Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
SR	0	0	0	0	1	2	0	2	1	0	0	0
SR_{koef}	0	0	0	0	2	3	0	3	2	0	0	0
ČR	0	0	30	73	97	145	233	169	153	130	156	158

Stát \ Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
SR	1	0	0	1	1	2	3	2	3	6	7	32
SR_{koef}	2	0	0	2	2	3	5	3	5	10	11	51
ČR	187	196	133	107	132	121	132	126	78	78	53	2 696

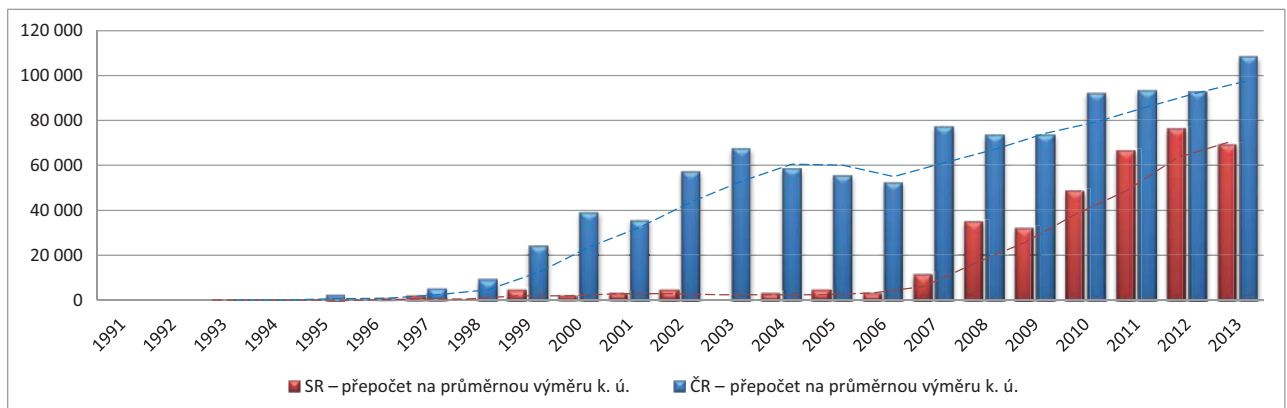
Tab. 6 Hodnoty zadávaných jednoduchých PÚ v období 1991–2013 v SR a ČR [12], [13], [14]. V řádku SR_{koef} jsou hodnoty, které byly přepočítané váhovým koeficientem.

Přehled zadávaných jednoduchých PÚ												
Stát \ Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
SR	0	1	1	2	1	1	0	1	1	0	0	0
SR _{koef}	0	2	2	3	2	2	0	2	2	0	0	0
ČR	55	112	156	204	163	150	120	141	125	133	137	214

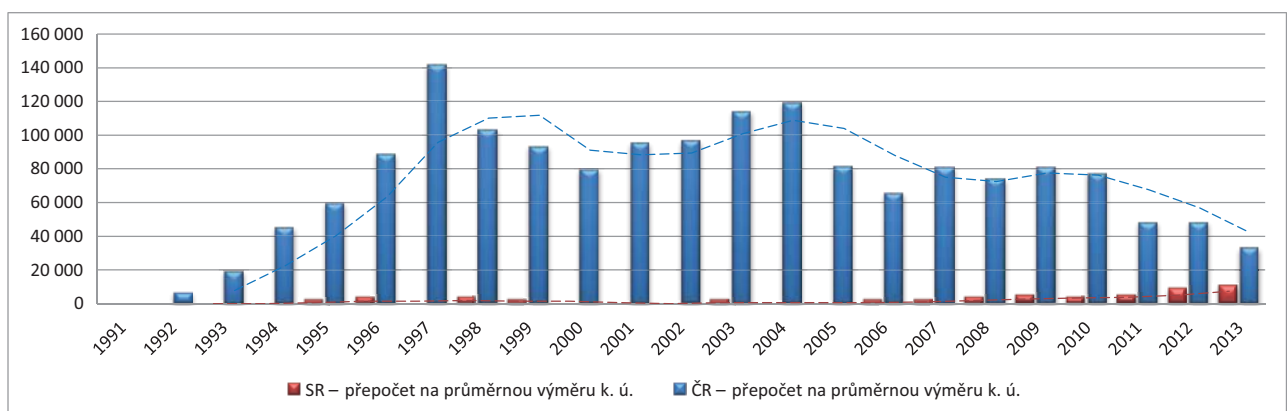
Stát \ Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
SR	0	0	1	2	2	4	4	8	11	5	9	54
SR _{koef}	0	0	2	3	3	6	6	13	18	8	14	87
ČR	166	151	74	99	170	134	109	76	57	44	27	2 817

Tab. 7 Porovnání stavu úspěšnosti v řešení jednoduchých PÚ v SR a ČR (stav k 31. 12. 2013) [12], [13], [14].

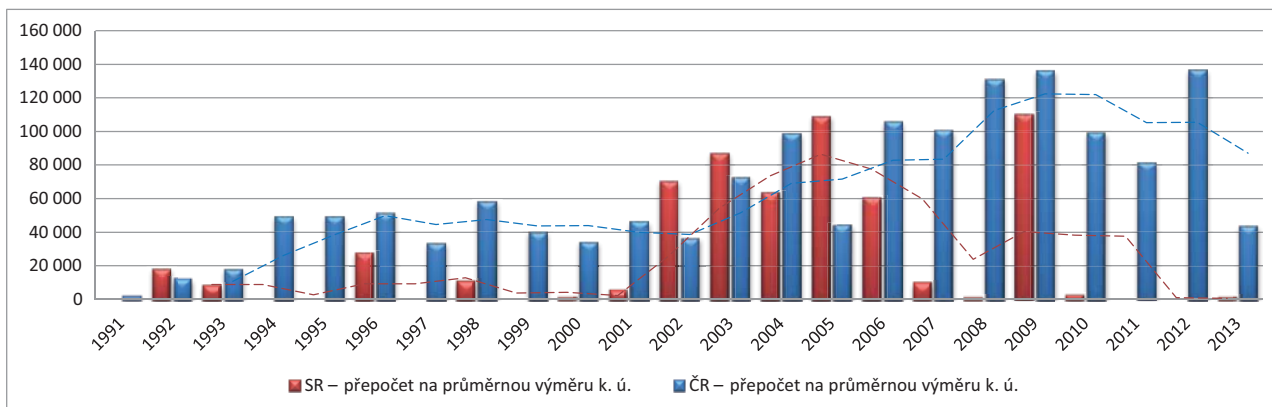
SR – stav jednoduchých PÚ			ČR – stav jednoduchých PÚ		
ukončené	zahájené	% úspěšnosti v řešení projektů z území SR	ukončené	zahájené	% úspěšnosti v řešení projektů z území ČR
32	22	2	2 696	121	21
54			2 817		

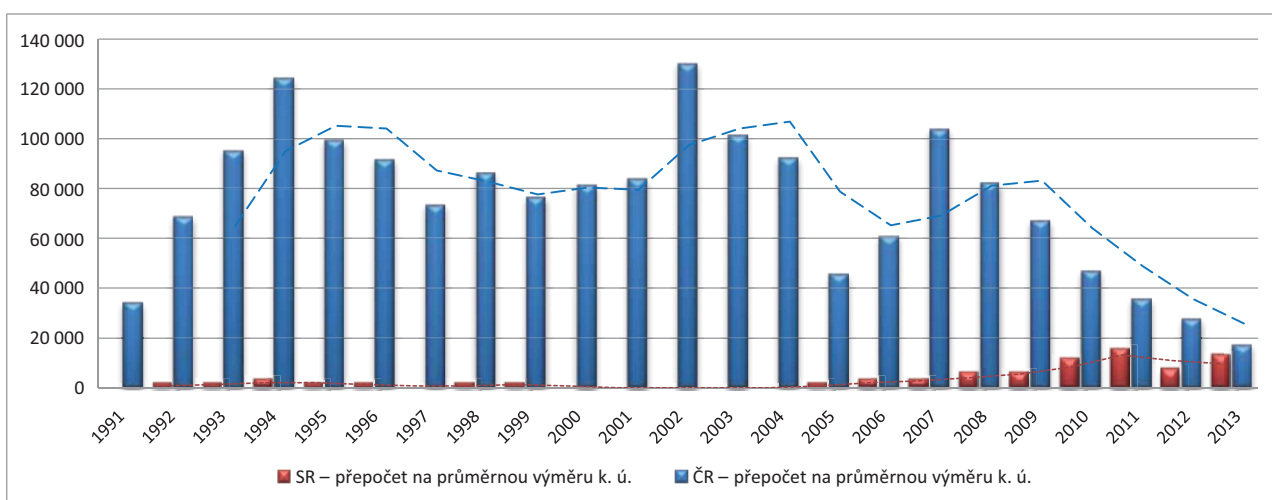
Obr. 6 Proces dokončování komplexních PÚ vztahený k průměrné výměře k. ú. [12], [13], [14]; osa Y znázorňuje výměru dokončovaných PÚ vztahených k průměrné výměře k. ú. v hektarech

Obr. 7 Proces zadávání komplexních PÚ vtažený k průměrné výměře k. ú. [12], [13], [14]; osa Y znázorňuje výměru zadávaných PÚ vztahených k průměrné výměře k. ú. v hektarech

Obr. 8 Dokončování jednoduchých PÚ vztažených na průměrnou výměru k. ú. [12], [13], [14]; osa Y znázorňuje výměru dokončovaných PÚ vztažených k průměrné výměře k. ú. v hektarech

Obr. 9 Počet zadávaných jednoduchých PÚ vztažených k průměrné výměře k. ú. [12], [13], [14]; osa Y znázorňuje výměru zadávaných PÚ vztažených k průměrné výměře k. ú. v hektarech

viditelně ovlivněn výraznými metodickými a politickými turbulencemi. Proto je zvolen i podnadpis tohoto příspěvku, který vystihuje rozdílné výsledky při stejném návrhu PÚ ve dvou sousedících zemích, které byly dlouho jednou republikou.

3.3 Jednoduché PÚ

Statistické shrnutí ukončených jednoduchých PÚ a hodnoty jejich zahajování v období 1991–2013 se nachází v **tab. 5 a 6** a na **obr. 8 a 9**. Celkový stav ukončených jednoduchých PÚ v ČR a SR je shrnut v **tab. 7**.

Podobně můžeme hodnotit také průběh jednoduchých PÚ. Tendence zadávání a dokončování jednoduchých PÚ v ČR je početně vysoká (viz **obr. 8 a 9**), v průběhu let nevýznamně početně kolísá, a zhruba od roku 2010 postupně klesá. Stále větší podporu dostává v ČR řešení formou komplexních PÚ. V SR je z **obr. 8 a 9** vidět mírně stoupající trend od roku 2005 pro zadávané projekty a od roku 2008 pro ukončované projekty. Každopádně legislativa v SR z roku 2014 (novela zákona [9]) poskytuje větší možnosti uplatňování statutu jednoduchých PÚ a předpokládá se, že v dalších letech bude zejména zadávání nových projektů jednoduchých PÚ v SR růst.

Z **tab. 5 a 6** a z **obr. 8 a 9** je vidět v SR postupný, pomalý a trvalý nárůst. Investoři, developéři a podnikatelé s půdou si uvědomují, že PÚ jsou v současnosti v rámci platné legislativy jedinou cestou, jak reálně vyřešit majetkové vztahy v území pro investiční činnost namísto vyvlastnění. Je zřejmé, že jednoduché PÚ byly až do novely zákona metodicky nedostatečně řešené. Pravdou také je, že komplexní PÚ představují lepší a globální řešení problémů krajiny. Ve prospěch jednoduchých PÚ hovoří jejich větší rychlost vzhledem k menšímu rozsahu řešeného území, v SR se dále přidává nezávislost na veřejných prostředcích. Pozemkové úpravy, které jsou vyvolané v důsledku stavební činnosti, jsou v ČR řešeny většinou komplexními PÚ.

4. Závěr

S ohledem na historické souvislosti a uvedenou statistiku vystupuje do popředí rozpor odlišného přístupu k uspořádání pozemkového vlastnictví. Dalo by se očekávat, že v SR, s daleko větší rozdrobeností pozemkového vlastnictví, bude zvýšená snaha o řešení tohoto stavu pomocí návrhů PÚ. Bohužel opak je pravdou.